

Mis organisatsioon on ISA (*International Society of Arboriculture*)?

Rahvusvaheline Arboristika Ühing (*International Society of Arboriculture*, edaspidi ISA) tähistab tänavu oma sajandat tegutsemisaastat. ISA missiooniks on teadusuuringute, tehnoloogia ja hariduse kaudu arendada professionaalset arboristikat ja suurendada kogu maailmas teadlikkust puude kasulikkusest (3).

Ajalugu

Järjest suurenev urbaniseerumine 19. sajandil tekitas linnades paratamatult konflikti puude ja taristu vahel. Puhoidusega tegelesid erinevad ettevõtted juba aastaid, kuid valdkond oli reguleerimata ja puude majandamine ei tuginenud sarnastele põhimõtetele. Probleemi sõnastas John Davey oma raamatus "*The Tree Doctor*" järgmiselt: "*Kätte on jõudnud aeg kus puude istutamist ja kasvatamist tuleb uurida lähtuvalt taime elu füsioloogiast. Kui seda ei tehta tabab elanikke õnnetus, mille ulatust keegi ei suuda ettegi kujutada.*" (5) 1919 võeti Connecticutis vastu seadus mis nõudis linnapuid hooldavate inimeste litsenseerimist ("*The Expert Law*") ja anti välja ka esimene sertifikaat(3). 1922 aastal asutati Connecticuti Puhoiduse Assotsiatsioon (*Connecticut Tree Protective Association*, edaspidi CPTA) eesmärgiga edendada puude hooldust Connecticuti osariigis ja koolitada puhoidusega tegelevaid inimesi. 1924 aastal kutsus CPTA Connecticutis, Stamfordis kokku Varju Puhoiduse Konverentsi (*The Shade Tree Conference*), mida peetakse ISA asutamiskoosolekuks. Eestvedajateks olid Francis A. Bartlett - ettevõtte *Bartlett Tree Expert Company* president ja W. E. Britton. Konverentsil osales umbes 36 inimest seitsmest osariigist ja pealinnast Washingtonist. 1926 aastast kasutati organisatsiooni nimena *National Shade Tree Conference* (NSTC). Esimene perioodiline väljaanne "*Arborist News*" alustas ilmumist 1935 aastal. Organisatsioon kasvas oodatust kiiremini ja tekkis vajadus regionaalsete peatükkide järele, esimesena asutati Ohio peatükk 1942 aastal. Kuna paljud kanadalastest liikmed tundsid et nad ei ole piisavalt esindatud siis aastal 1961 sai organisatsiooni nimeks *International Shade Tree Conference* (ISTC). Organisatsiooni nimi muudeti tänapäevasele kujule (ISA) 1976, samal aastal toimusid ka esimesed puuronimise maailmameistrivõistlused St. Louise's, Missouri's (*International Tree Climbing Jamboree*). 1990 ndatel muutus organisatsioon järjest enam rahvusvaheliseks, kõige rohkem uusi peatükke loodi Euroopas, aga neid lisandus ka Aasias, Austraalias ja Lõuna-Ameerikas. 1997 avati ka kontor Londonis. Põhjalikumalt saab ISA ja arboristika ajaloo kohta lugeda [The Memory Lane](#) ajakirjast.

Organisatsiooni struktuur ja juhtimine

ISA liikmed on erinevate riikide ja piirkondade kohalikud arboristide organisatsioonid ning ka üksikisikud. Liikmesorganisatsioonid jagunevad kolme kategooriasse:

- peatükk (*chapter*), kohalik organisatsioon, mis tegutseb mingis kindlas geograafilises piirkonnas ja mis koosneb ISA liikmetest või teistest arboristika valdkonnas töötavatest inimestest,
- erialaühendused (*professional affiliates*), organisatsioonid mis tegelevad mingi kitsama valdkonnaga näiteks uurimistöö, kommunaalmajandus ja ei ole asukohapõhised,

- assotsieerunud organisatsioon (*associated organisation AO*), üldiselt erinevate riikide ja piirkondade kohalikud arboristide organisatsioonid kes teevad koostööd ISA-ga.

2024 aasta seisuga on ISA - l 64 liikmesorganisatsiooni: nendest 22 Ameerika Ühendriikidest, 4 Kanadast, Loode - Vaikse ookeani peatükk asub mõlema riigi territooriumil. Liikmesorganisatsioonid Aasiast, Euroopast ja Lõuna-Ameerikast on üldiselt riigi- ja rahvuspõhised, välja arvatud Ühendkuningriik - Iirimaa, Taani-Island ja Hongkong . Rohkem kui üks liikmesorganisatsioon on veel Austraalia (2) ja Leedul (2). Ühtegi liikmesorganisatsiooni ei ole Aafrikast.

ISA - ga saab liituda ka üksikisikuna - professionaali, õpilase, seniiori või assotsieerunud liikmena.

Organisatsiooni juhib viieteistkümnest direktorist koosnev juhatus kelle hulgas on ka tegevjuht ja ISA president.

[ISA liikmesorganisatsioonid](#)

Tegevus

ISA eesmärgiks on ülemaailmselt teadvustada puude majanduslikke, keskkonna-alaseid ja sotsiaalseid väärtuseid ning majandada puid asulates kuludega, mis näitavad olemasolevate ressursside tarka haldamist. Selleks on oluline osa teadusuuringutel, mida tehakse koostöös erinevate asutustega, näiteks *Arboriculture Research and Education Academy (AREA)*.

Tulemused avaldatakse ISA väljaannetes, samuti jõuavad need õppematerjalidesse, mida kasutatakse valmistumisel kutseksamiteks. Et puude hooldus ja majandamine asulates tugineks sarnastele, puude bioloogiast lähtuvatele põhimõtetele, tohivad seda reeglina teha vaid kutsetunnistus(t)ega inimesed. ISA poolt välja antavad kutsetunnistused:

- *ISA Board Certified Master Arborist*, Meisterarborist, kõrgeim ISA sertifitseerimise tase
- *ISA Certified Arborist*, sarnane Eesti arborist tase 4 kutsetunnistusega, kõige levinum ja populaarsem kutsetunnistus, katab kõiki arboristika aspekte,
- *ISA Certified Arborist Utility Specialist*, kutsetunnistus töötamiseks elektriliinide läheduses
- *ISA Certified Arborist Municipal Specialist*, peamiselt kohalikes omavalitsustes linnametsandusega tegelev arborist,
- *ISA Certified Tree Climber*, kutsetunnistus neile kes töötavad arboristika valdkonnas ronijana aga ei pruugi olla arboristid.
- *ISA Certified Tree Worker Aerial Lift Specialist*, tõstukilt töötav arborist,
- *ISA Tree Risk Assessment Qualification*, puudega seotud riskide hindamine.

Kutsetunnistuse saamiseks tuleb sooritada eksam millel on nii teoreetiline kui praktiline osa. Kutsetunnistused on tähtjalised ja neid tuleb uuendada kogudes ainepunkte (CEU: *Continuous Education Unit*), mida saab teha osaledes seminaridel, koolitustel ja õppepäevadel.

[Ülevaade kutsetunnistusest.](#)

[ISA Eetikakoodeks](#) (*certified arborist*)

ISA väljaanded:

- "[Arborist News](#)" : ISA peamine väljaanne, tasuta saavad lugeda ISA liikmed, teistele tasuta, ilmub kord kahe kuu jooksul,
- "[Arboriculture & Urban Forestry](#)" : kord kahe kuu jooksul ilmuv ajakiri, vaba ligipääs kõigile internetis
- "[ISA Today](#)" : kord kuus ilmuv ISA liikmetele mõeldud elektrooniline infoajakiri.

Lisaks ajakirjadele on ISA välja andnud mitmeid õppematerjale, käsiraamatuid ning juhendmaterjale millega saab tutvuda ja mida osta ISA [e - poes](#).

[ISA tegemisi tutvustav video](#)

ISA poolt korraldatavatest üritustest on olulisemad iga-aastane Aastakonverents (*Annual Conference*), milline esimene toimus juba 1924, puuronimisvõistlused ja teaduslikud sümposionid. Teaduslikel sümposioonidel kogunevad teadlased ja puuhoolduse praktikud, et vahetada informatsiooni suurendades teineteise teadmiste pagasit.

Puuronimisvõistluseid korraldatakse juba aastast 1976. ISA poolt korraldatakse maailmameistrivõistlused (ITCC), Aasia-Vaikse ookeani meistrivõistlused (APTCC), Euroopa meistrivõistlused (ETCC), Ladina-Ameerika meistrivõistlused (LATCC) ja Põhja-Ameerika meistrivõistlused (NATCC). Kohalikud võistlused korraldatakse liikmesorganisatsioonide poolt. Maailmameistrivõistlustel saab igast liikmesorganisatsioonist osaleda üks mees- ja naisvõistleja. Puuronimisvõistluste kodulehekülj: <https://www.itcc-isa.com/>.

ISA on ülemaailmne võrgustik, kuhu kuuluvad arboristid, puuhooldusspetsialistid ja teadlased ning mille kaudu toimub info liikumine, õppimine ja avalikkuse harimine. Läbi puuhoolduse, mis põhineb kaasaegsetel teadmistel puude bioloogiast, tõstetakse inimeste elukvaliteeti ning aidatakse pidurdada kliimamuutuste mõju. Eesti Arboristide Ühing liitus ISA - ga aastal 2017 assotsieerunud organisatsioonina.

Kasutatud allikad:

1. [Connecticuti Puu Kaitse Ühingu ajalugu](#)
2. [Connecticuti Puu Kaitse Ühing](#)
3. [ISA kodulehekülj](#)
4. [ISA põhikiri \(ISA Bylaws\)](#)
5. [The Memory Lane Brochure](#)